

คำถามพร้อมธงคำตอบวิชากฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา การสอบความรู้ชั้นเนติบัณฑิต สมัยที่ ๖๖ ปีการศึกษา ๒๕๕๖

ข้อ ๑. คำถาม นายมันเป็นโจทก์ฟ้องคดีต่อศาล ดังนี้

(ก) นายมันฟ้องนายคงเป็นจำเลยต่อศาลว่า นายคงนำหนังสือสัญญา กู้เงินที่นายคงทำปลอมขึ้นทั้งฉบับมานำสืบและแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จ ในการพิจารณาคดีแพ่งของศาลชั้นต้น ขอให้ลงโทษฐานปลอมเอกสาร ใช้ เอกสารปลอม นำสืบและแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จต่อศาล ตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๔, ๒๖๘ และมาตรา ๑๘๐ ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้อง แล้ววินิจฉัยว่าคดีไม่มีมูล พิพากษายกฟ้อง อีก ๗ วัน ต่อมา นายมันได้นำ การกระทำของนายคงในคดีดังกล่าวมาฟ้องนายคงอีก โดยบรรยายฟ้องคดีหลังว่า นายคงปลอมเอกสารสิทธิและมีคำขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๕ เพิ่มเติมจากคดีก่อน

(ข) นายมันฟ้องนายทองเป็นจำเลยในข้อหาบุกรุก ตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๔ ก่อนวันนัดได้สวนมูลฟ้อง นายมันมีความจำเป็นต้องเข้ารับการรักษาพยาบาลเป็นการด่วน และต้องรักษาตัวเป็นระยะเวลานาน ไม่สะดวกในการดำเนินคดี จึงยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาต ต่อมาหลังจากที่นายมันรักษาตัวจนหายเป็นปกติแล้ว นายมันได้ยื่นฟ้องนายทอง เป็นจำเลยต่อศาลใหม่

ให้วินิจฉัยว่า นายมันมีสิทธิฟ้องนายคงตาม (ก) และฟ้องนายทองตาม (ข) หรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) นายมันเคยฟ้องนายคงว่า นายคงนำหนังสือสัญญากู้เงินที่นายคงทำปลอมขึ้นทั้งฉบับมานำสืบและแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีแพ่งของศาลชั้นต้น ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๔, ๒๖๘ และมาตรา ๑๘๐ ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้ววินิจฉัยว่าคดีไม่มีมูลพิพากษายกฟ้อง จึงเท่ากับศาลชั้นต้นได้วินิจฉัยในประเด็นแห่งความผิดแล้ว ถือได้ว่ามีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในความผิดซึ่งนายมันได้ฟ้องในคดีก่อนแล้ว การที่นายมันนำการกระทำของนายคงในคดีดังกล่าวมาฟ้องนายคงอีก แม้นายมันจะบรรยายฟ้องคดีหลังว่า นายคงปลอมเอกสารสิทธิและมีคำขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๕ ด้วย แตกต่างจากคดีก่อนก็ตาม แต่มูลคดีก็มาจากการกระทำอันเดียวกันกับคดีก่อน เมื่อมีคำพิพากษาเสร็จเด็ดขาดในคดีก่อนแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔) (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๘๙๑๐/๒๕๔๙) นายมันไม่มีสิทธิฟ้องนายคง

(ข) นายมันเคยฟ้องนายทองต่อศาลในข้อหาบุกรุก ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๔ เมื่อนายมันถอนฟ้องคดีก่อนไปจากศาลแล้วนายมันจะนำคดีมาฟ้องนายทองอีกหาได้ไม่ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๖ แม้อคดีก่อนจะเป็นการถอนฟ้องที่ยังไม่ได้มีการได้สวนมูลฟ้องก็ตาม ก็อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะนำมาฟ้องใหม่อีกไม่ได้เช่นกัน เพราะถือได้ว่าได้มีการฟ้องคดีอาญาต่อศาลแล้ว (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๙๐/๒๕๔๒ และ ๒๙๒๗/๒๕๒๙) นายมันจะฟ้องนายทองอีกไม่ได้

ข้อ ๒. คำถาม พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องว่า จำเลยครอบครองสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งถูกรางวัลที่ ๑ งวดประจำวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๖ ของนายชัยผู้เสียหาย แล้วเบียดบังเอาสลากกินแบ่งรัฐบาลดังกล่าวไปเป็นประโยชน์ของตนเองโดยทุจริต ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ และให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สิน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท แก่

ผู้เสียหาย จำเลยให้การปฏิเสธ ระหว่างพิจารณานายชัยยื่นคำร้องขอให้บังคับ
จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยคืนเงิน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย
อัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๑
กันยายน ๒๕๕๖ จนกว่าจะชำระเสร็จ กรณีดังกล่าวหากข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า
จำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง แต่ได้ความว่าในการไปขอรับเงินรางวัล จำเลย
ได้รับเงินเพียง ๓,๙๘๐,๐๐๐ บาท เพราะต้องเสียค่าอากรแสตมป์ ๒๐,๐๐๐
บาท

ให้วินิจฉัยว่า (ก) พนักงานอัยการมีสิทธิขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคา
ทรัพย์สินแก่นายชัยผู้เสียหายตามฟ้องหรือไม่ เพียงใด

(ข) นายชัยผู้เสียหายมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลย
คืนเงินพร้อมดอกเบี้ยตามคำร้องได้หรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) สลากกินแบ่งรัฐบาลถูกรางวัลที่ ๑ และจำเลยไปรับเงินรางวัลมา
แล้ว ย่อมทำให้นายชัยผู้เสียหายหมดโอกาสที่จะได้รับเงินรางวัล เท่ากับว่านาย
ชัยต้องสูญเสียเงินจำนวนนั้นไปเนื่องจากการกระทำความผิดของจำเลยโดยตรง
พนักงานอัยการจึงมีสิทธิขอให้จำเลยคืนหรือใช้เงินเท่ากับจำนวนเงินรางวัลที่ ๑
ให้แก่ นายชัยผู้เสียหายได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา
๔๓ แต่ในการไปขอรับเงินรางวัลจำเลยได้รับเงินมาเพียง ๓,๙๘๐,๐๐๐ บาท
เพราะต้องเสียค่าอากรแสตมป์ ๒๐,๐๐๐ บาท จำเลยต้องคืนหรือใช้เงินจำนวน
เท่าที่รับมา (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๒๒๔/๒๕๕๕) พนักงานอัยการจึงมี
สิทธิขอให้จำเลยคืนหรือใช้เงิน ๓,๙๘๐,๐๐๐ บาท ดังกล่าวได้

(ข) พนักงานอัยการมีคำขอให้จำเลยคืนเงิน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท
แก่ผู้เสียหาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓
ต่อมานายชัยยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน โดยคืนเงิน
๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน
จำนวนดังกล่าว ตามมาตรา ๔๔/๑ ซึ่งมาตรา ๔๔/๑ วรรคสาม บัญญัติว่า
“ในกรณีที่พนักงานอัยการได้ดำเนินการตามความในมาตรา ๔๓ แล้ว

ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่งเพื่อเรียกทรัพย์สินหรือราคาทรัพย์สินอีก "ไม่ได้" ดังนี้ นายชัยจึงยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดย คืบเงิน ๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท อีกไม่ได้ ศาลชั้นต้นชอบที่จะสั่งยกคำร้องในส่วนนี้ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๓๖๖๔/๒๕๕๕) ส่วนดอกเบี้ยนั้นไม่ใช่ทรัพย์สินหรือ ราคาที่นายชัยสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิด แต่เป็นค่าเสียหายในทาง ทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย นายชัยย่อมมีสิทธิที่จะ ขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนโดยเรียกดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่ ต้องใช้ตามมาตรา ๔๔/๑ ได้ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๒๒๔/๒๕๕๕)

ข้อ ๓. คำถาม นายดวงผู้เสียหายได้ไปร้องทุกข์ต่อร้อยตำรวจเอก พิชิตพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทลุงว่า รถยนต์ถูกขโมยออกไป ขยายต่างประเทศ ต่อมาร้อยตำรวจเอกพิชิตได้รับแจ้งจากเจ้าพนักงานตำรวจ ทางหลวงว่า พบนายชูชัยบุตรรถยนต์ของผู้เสียหายผ่านเข้ามาในเขตท้องที่สถานี ตำรวจภูธรสะเดากำลังมุ่งหน้าจะข้ามไปฝั่งประเทศมาเลเซียจึงได้ควบคุมตัวไว้ ร้อยตำรวจเอกพิชิตจึงไปจับกุมนายชูมาทำการสอบสวนสรุปสำนวนการสอบสวน ส่งพนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงฟ้องนายชูเป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดพัทลุง ฐาน ขโมยรถหรือรับของโจร นายชูจำเลยให้การปฏิเสธและต่อสู้ว่า การสอบสวน ไม่ชอบเพราะไม่ได้สอบสวนโดยพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรสะเดาซึ่งเป็น ท้องที่ที่จับนายชูจำเลยได้และเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ดังนั้น พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง

ให้วินิจฉัยว่า ข้อต่อสู้ของนายชูจำเลยฟังขึ้นหรือไม่

ธงคำตอบ

การที่นายชูจำเลยบุตรรถยนต์ของนายดวงผู้เสียหายที่ถูกขโมยออกเดินทาง ผ่านเข้ามาในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรสะเดา มุ่งหน้าจะข้ามเขตไปฝั่งประเทศ มาเลเซียนั้น เป็นการกระทำความผิดฐานรับของโจรต่อเนื่องและกระทำต่อเนื่อง กันในท้องที่ต่าง ๆ เกินกว่าท้องที่หนึ่งขึ้นไป ตามประมวลกฎหมายวิธี พิเคราะห์ความอาญา มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๓) ดังนั้น ร้อยตำรวจเอกพิชิต

พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทลุงซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนในท้องที่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุที่เกิดขึ้น ทั้งยังเป็นผู้จับกุมนายชูจำเลย จึงเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เพราะเป็นพนักงานสอบสวนในท้องที่ที่พบการกระทำผิดอยู่ก่อน โดยเริ่มสอบสวนตั้งแต่นั้นจับตัวนายชูจำเลยไม่ได้ แม้ภายหลังจะปรากฏว่านายชูจำเลยถูกจับในท้องที่สถานีตำรวจภูธรสะเดาก็ตาม ก็ไม่ทำให้ร้อยตำรวจเอกพิชิตพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองพัทลุงพ้นจากการเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง (ข) กรณีนี้ไม่ใช่กรณีที่พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรสะเดาซึ่งเป็นท้องที่ที่จับกุมนายชูจำเลยได้เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ข้อต่อสู้ของนายชูจำเลยฟังไม่ขึ้น

ดังนั้น การสอบสวนโดยร้อยตำรวจเอกพิชิต จึงเป็นการสอบสวนโดยชอบด้วยกฎหมาย พนักงานอัยการจึงมีอำนาจฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๐๔/๒๕๔๒)

ข้อ ๔. คำถาม ผู้เสียหายร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนว่า นายบุญมา ยกยอกทรัพย์ของตน หลังจากสอบสวนแล้ว พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องในข้อหา ยกยอก แต่พนักงานอัยการเห็นว่า การกระทำของนายบุญมา ตามที่พนักงานสอบสวนได้สอบสวนเป็นความผิดฐานฉ้อโกง จึงฟ้องนายบุญมา ต่อศาลแขวงในข้อหาฉ้อโกง ก่อนวันนัดสอบคำให้การ โจทก์ยื่นคำร้องขอแก้ฟ้องโดยอ้างว่าจากการตรวจสอบสำนวนการสอบสวนอีกครั้ง ปรากฏว่าจำเลยฉ้อโกงทรัพย์ของบุคคลอื่นรวมหลายคน แต่ด้วยความบกพร่องจากการพิมพ์ฐานความผิดคลาดเคลื่อน จึงขอแก้ฟ้องเป็นขอให้ลงโทษจำเลยฐานฉ้อโกงประชาชน จำเลยยื่นคำแถลงคัดค้านว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง และการแก้ฟ้องเป็นการแก้ฐานความผิดซึ่งมีอัตราโทษเกินอำนาจของศาลแขวง ทำให้จำเลยเสียเปรียบในการต่อสู้คดี ขอให้ยกฟ้องและยกคำร้อง

ให้วินิจฉัยว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ และศาลจะสั่งคำร้องขอแก้ฟ้องอย่างไร

ธงคำตอบ

เมื่อผู้เสียหายร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนว่า จำเลยยกยอกทรัพย์ของตนและพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องจำเลยในข้อหาขโมย แต่พนักงานอัยการเห็นว่ากระทำความผิดของจำเลยตามที่พนักงานสอบสวนได้สอบสวนเป็นความผิดฐานฉ้อโกง เป็นเรื่องความเห็นของพนักงานอัยการกับพนักงานสอบสวนแตกต่างกันในการปรับใช้กฎหมายกับการกระทำของจำเลย ถือว่าพนักงานสอบสวนได้สอบสวนในความผิดข้อหาฉ้อโกงแล้ว พนักงานอัยการโจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๔๓๐๘/๒๕๔๗)

การแก้ฟ้องนั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๖๓ วรรคหนึ่ง เมื่อมีเหตุอันควร โจทก์มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลขอแก้หรือเพิ่มเติมฟ้องก่อนมีคำพิพากษาศาลชั้นต้น และตามมาตรา ๑๖๔ คำร้องขอแก้หรือเพิ่มเติมฟ้องนั้น ถ้าจะทำให้จำเลยเสียเปรียบในการต่อสู้คดี ห้ามมิให้ศาลอนุญาต แต่การแก้ฐานความผิดไม่ว่าจะทำในระยะเวลาใดระหว่างพิจารณาในศาลชั้นต้น มิให้ถือว่าทำให้จำเลยเสียเปรียบ เว้นแต่จำเลยได้หลงต่อสู้ในข้อที่ผิดนั้น เมื่อตามคำร้องขอแก้ฟ้องอ้างว่าเกิดจากความบกพร่องจากการพิมพ์ฐานความผิดคลาดเคลื่อน จึงถือว่ามีเหตุอันควรตาม มาตรา ๑๖๓ วรรคหนึ่ง (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๕๕/๒๔๙๔) และการแก้ฐานความผิดแม้จะมีอัตราโทษสูงกว่า แต่เมื่อจำเลยยังไม่ได้ให้การ จึงไม่ถือว่าจำเลยหลงต่อสู้และทำให้จำเลยเสียเปรียบ ตามมาตรา ๑๖๔ นอกจากนี้ เมื่อคำร้องอ้างข้อเท็จจริงในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนจากสำนวนการสอบสวน แสดงว่าพนักงานสอบสวนได้มีการสอบสวนในความผิดข้อหานี้แล้ว โจทก์จึงขอแก้ฟ้องได้ แม้หากมีการอนุญาตให้แก้ฟ้องแล้วจะทำให้ศาลแขวงไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา ก็ไม่เป็นเหตุที่ศาลจะไม่อนุญาตให้โจทก์แก้ฟ้อง เพราะเมื่อศาลอนุญาตให้แก้ฟ้องแล้ว ศาลก็มีอำนาจสั่งจำหน่ายคดีของโจทก์ให้ไปฟ้องยังศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาต่อไปได้ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๙๙๓/๒๕๒๗) ศาลขอที่จะส่งอนุญาตให้โจทก์แก้ฟ้อง

ข้อ ๕. คำถาม โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันยกยอกเงินสดของผู้เสียหายโดยทุจริต ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ ประกอบมาตรา ๘๓ ซึ่งมีระวางโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยที่ ๑ มีความผิดฐานยกยอกตามฟ้อง ลงโทษจำคุก ๑ ปี ลดโทษให้หนึ่งในสาม คงจำคุก ๘ เดือน ส่วนจำเลยที่ ๒ ไม่ได้เป็นตัวการร่วมกระทำความผิดด้วย พิพากษายกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๒ โจทก์อุทธรณ์ว่า พยานหลักฐานโจทก์รับฟังได้ว่าจำเลยที่ ๒ เป็นตัวการร่วมกับจำเลยที่ ๑ กระทำความผิดตามฟ้อง และจำเลยที่ ๑ อุทธรณ์ว่า ไม่ได้กระทำความผิดตามฟ้อง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของโจทก์ เพราะต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง แต่สั่งรับอุทธรณ์ของจำเลยที่ ๑

(ก) โจทก์ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่รับอุทธรณ์อ้างว่าเป็นอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมาย ศาลอุทธรณ์เห็นว่า อุทธรณ์ของโจทก์เป็นปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ ที่ศาลชั้นต้นสั่งไม่รับอุทธรณ์ของโจทก์ชอบแล้ว ให้ยกคำร้อง

ให้วินิจฉัยว่า โจทก์จะฎีกาว่าอุทธรณ์ของโจทก์เป็นปัญหาข้อกฎหมายได้หรือไม่

(ข) ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลยที่ ๑ แล้วเห็นว่า การกระทำของจำเลยที่ ๑ เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยที่ ๑ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๔ ลงโทษจำคุก ๘ เดือน โดยไม่ลดโทษ

ให้วินิจฉัยว่า คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของโจทก์ เพราะต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง โจทก์ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่รับอุทธรณ์อ้างว่าเป็นอุทธรณ์ในปัญหาข้อกฎหมาย ศาลอุทธรณ์เห็นว่า อุทธรณ์ของโจทก์เป็นปัญหาข้อเท็จจริง ต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของ

โจทก์ชอบแล้ว ถือว่าศาลอุทธรณ์มีคำสั่งยืนตามคำปฏิเสธของศาลชั้นต้นที่ไม่รับอุทธรณ์ คำสั่งของศาลอุทธรณ์ย่อมเป็นที่สิ้นสุด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๘ ทวิ วรรคสาม โจทก์จะฎีกาว่าอุทธรณ์ของโจทก์เป็นปัญหาข้อกฎหมายไม่ได้ ต้องห้ามตามบทบัญญัติดังกล่าว

(ข) ศาลอุทธรณ์เห็นว่า การกระทำของจำเลยที่ ๑ เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๔ ศาลอุทธรณ์ย่อมมีอำนาจปรับบทกฎหมายลงโทษจำเลยที่ ๑ ให้ถูกต้องได้ แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ก็ตาม เพราะเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง แต่เมื่อโจทก์มิได้อุทธรณ์ขอให้ไม่ลดโทษให้แก่จำเลยที่ ๑ การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่าไม่ลดโทษให้แก่จำเลยที่ ๑ หนึ่งในสาม จึงเป็นการพิพากษาเพิ่มเติมโทษจำเลยที่ ๑ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๒ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๗๓/๒๕๕๕)

ข้อ ๖. คำถาม ร้อยตำรวจเอกธรรมกับพวกสืบทราบ ว่า รถยนต์ที่นายแดงขับจากจังหวัดเชียงรายมาตามถนนพหลโยธิน มีชนบัตรปลอมและอาวุธผิดกฎหมายซุกซ่อนอยู่ จึงวางแผนตรวจค้นจับกุม เมื่อนายแดงขับรถมาถึงจุดตรวจ ได้เรียกให้หยุดเพื่อขอตรวจค้น นายแดงไม่ยอมหยุดให้ตรวจค้นกลับขับรถหลบหนีไป แต่ร้อยตำรวจเอกธรรมกับพวกสกัดไว้ได้ ตามตำรวจกองตรวจค้นรถยนต์ไม่พบสิ่งของผิดกฎหมาย ร้อยตำรวจเอกธรรมตรวจค้นตัวนายแดงบนทางเท้าริมถนน พบชนบัตรปลอมจำนวนหนึ่งอยู่ที่ตัวนายแดง จึงยึดเป็นของกลางและควบคุมตัวนายแดงไว้ในรถยนต์ของเจ้าพนักงานตำรวจเพื่อส่งไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับ แต่นายแดงเปิดประตูรถยนต์วิ่งหลบหนีไปซึ่งหน้าร้อยตำรวจเอกธรรม ร้อยตำรวจเอกธรรมได้วิ่งตามไป นายแดงวิ่งเข้าไปในบ้านของนายเขียว ร้อยตำรวจเอกธรรมจึงวิ่งเข้าไปจับนายแดงไว้ได้ในบ้านของนายเขียว โดยร้อยตำรวจเอกธรรมได้ปฏิบัติตามขั้นตอนการจับแล้ว

ให้วินิจฉัยว่า การตรวจค้นและการจับของร้อยตำรวจเอกธรรมกับพวกชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๗ การค้นในที่รโหฐานหาตัวคนหรือสิ่งของต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล รถยนต์ที่กำลังแล่นอยู่บนถนนสาธารณะเป็นยานพาหนะเพื่อพาบุคคลหรือสิ่งของจากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่งไม่ถือว่าเป็นที่รโหฐาน เจ้าพนักงานตำรวจซึ่งมีอำนาจหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมมีอำนาจตรวจค้นรถยนต์ได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล หากมีเหตุสงสัยว่าในรถยนต์มีสิ่งของผิดกฎหมายซ่อนอยู่ ดังนั้น เมื่อร้อยตำรวจเอกธรรมกับพวกสงสัยว่าในรถยนต์ที่นายแดงขับมามีสิ่งของผิดกฎหมายซ่อนอยู่ ตามตำรวจท่องเที่ยว่อมมีอำนาจค้นรถยนต์นั้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล

ส่วนการตรวจค้นตัวนายแดงนั้น เนื่องจากร้อยตำรวจเอกธรรมกับพวกสืบทราบมาก่อนแล้วว่า รถยนต์ที่นายแดงขับมามีธนบัตรปลอมและอาวุธผิดกฎหมายซ่อนอยู่ เมื่อจะขอตรวจค้นนายแดงกลับขับรถยนต์หลบหนีไป กรณีจึงมีเหตุอันควรสงสัยว่านายแดงมีสิ่งของซึ่งจะใช้ในการกระทำความผิดหรือมีไว้เป็นความผิดซ่อนอยู่ ร้อยตำรวจเอกธรรมย่อมมีอำนาจค้นตัวนายแดงบนทางเท้าริมถนนอันเป็นที่สาธารณะสถานได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๓ เมื่อพบธนบัตรปลอมย่อมถือว่านายแดงได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ร้อยตำรวจเอกธรรมย่อมมีอำนาจจับนายแดงได้ และเมื่อขณะถูกควบคุมตัวนายแดงได้วิ่งหลบหนีไปซึ่งหน้าร้อยตำรวจเอกธรรม อันเป็นการหลบหนีที่คุ่มขัง เป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้าเช่นกันร้อยตำรวจเอกธรรมย่อมมีอำนาจจับนายแดง ตามมาตรา ๗๘ (๑) และมาตรา ๘๐ แม้นายแดงวิ่งหลบหนีเข้าไปในบ้านของนายเขียวอันเป็นที่รโหฐาน ร้อยตำรวจเอกธรรมก็มีอำนาจเข้าไปจับนายแดงในบ้านของนายเขียวได้ โดยไม่ต้องมีหมายค้น เพราะถือเป็นการค้นเมื่อบุคคลได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไปในที่รโหฐาน ตามมาตรา ๕๒ (๓) การตรวจค้นและการจับกุมของร้อยตำรวจเอกธรรมกับพวกจึงชอบด้วยกฎหมาย

ข้อ ๗. คำถาม นายหนึ่งเป็นโจทก์ฟ้องนายสองเป็นจำเลยว่า จำเลย กู้เงินโจทก์จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท ติดดอกเบี้ยตามกฎหมาย โดยกำหนดใช้ ต้นเงินและดอกเบี้ยคืนภายในหนึ่งปีนับแต่วันทำสัญญา ปรากฏรายละเอียดตาม สำเนาสัญญากู้เอกสารท้ายฟ้อง ครบกำหนดแล้ว จำเลยไม่ชำระ จึงขอให้ บังคับจำเลยใช้ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ จำเลยให้การว่า ไม่เคยกู้เงิน โจทก์ สัญญาปฏิบัติตามสำเนาเอกสารท้ายฟ้องเป็นเอกสารปลอมเพราะไม่ใช่ลายมือ ชื่อจำเลย แม้หากฟังได้ว่าไม่เป็นเอกสารปลอม หนี้ตามสัญญากู้ก็ไม่สมบูรณ์ เนื่องจากจำเลยถูกข่มขู่ให้ทำสัญญากู้โดยปราศจากมูลหนี้

ให้วินิจฉัยว่า (ก) คดีมีประเด็นข้อพิพาทว่าอย่างไร และฝ่ายใดมีภาระ การพิสูจน์

(ข) จำเลยจะนำสืบนายสามซึ่งรู้เห็นเหตุการณ์ที่จำเลยถูก โจทก์ข่มขู่ให้ทำสัญญากู้ได้หรือไม่

ธงคำตอบ

(ก) คำให้การของจำเลยที่ตอนแรกอ้างว่าสัญญากู้ปลอมเพราะไม่ใช่ ลายมือชื่อจำเลย แต่จำเลยให้การต่อมาว่าแม้หากฟังว่าสัญญากู้ไม่ปลอม หนี้ ตามสัญญากู้ก็ไม่สมบูรณ์ เนื่องจากจำเลยถูกข่มขู่ให้ทำสัญญากู้ดังกล่าว ดังนี้ เป็นคำให้การที่ขัดแย้งกัน ถือไม่ได้ว่าเป็นคำให้การที่ชอบด้วยประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๗ วรรคสอง จึงไม่ก่อให้เกิดประเด็นที่ จำเลยต่อสู้ว่าสัญญากู้ไม่สมบูรณ์เพราะถูกข่มขู่ แต่คำให้การดังกล่าวเข้าใจได้ว่า จำเลยให้การปฏิเสธข้อกล่าวอ้างตามคำฟ้องของโจทก์ขัดแย้งแล้ว จึงคงมี ประเด็นข้อพิพาทเพียงว่า จำเลยได้กู้เงินโจทก์และเอกสารตามสำเนาสัญญา กู้ท้ายฟ้องเป็นเอกสารปลอมหรือไม่ ซึ่งโจทก์เป็นฝ่ายกล่าวอ้างจึงต้องมีภาระการ พิสูจน์ในประเด็นข้อนี้ตามมาตรา ๘๔/๑

(ข) เนื่องจากคำให้การของจำเลยขัดแย้งกันจึงเป็นคำให้การที่ไม่ก่อให้เกิด ประเด็นข้อพิพาทว่า สัญญากู้ไม่สมบูรณ์เพราะเกิดจากการข่มขู่ของโจทก์ หรือไม่ จำเลยจึงไม่มีสิทธินำนายสามเข้าสืบเป็นพยานในกรณีดังกล่าว เนื่องจากไม่เกี่ยวแก่ประเด็นข้อพิพาทในคดี ทั้งนี้ ต้องห้ามนำสืบตามประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๖ วรรคสอง และมาตรา ๘๗ (๑)
(เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๗๑๔/๒๕๕๗)

ข้อ ๘. คำถาม นายดำและนายแดงถูกจับในข้อหาร่วมกันข่มขืนกระทำชำเรานางสาวขาว อายุ ๑๙ ปี เจ้าพนักงานตำรวจผู้จับกุมได้แจ้งข้อกล่าวหาและแจ้งสิทธิของผู้ถูกจับให้นายดำและนายแดงทราบโดยชอบแล้ว นายดำให้การรับสารภาพ ส่วนนายแดงรับว่าได้ร่วมกระทำชำเรานางสาวขาวจริง แต่มิได้ข่มขืนเพราะนางสาวขาวยินยอม ต่อมากลับให้การปฏิเสธทั้งในชั้นสอบสวนและชั้นพิจารณาของศาล ระหว่างพิจารณาของศาล นายแดงหลบหนีคดีไป ศาลออกหมายจับนายแดง และให้จำหน่ายคดีสำหรับนายแดงชั่วคราวให้พิจารณาคดีระหว่างโจทก์กับนายดำต่อไป พนักงานอัยการโจทก์นำสืบนางสาวขาวเบิกความยืนยันว่าถูกนายดำและนายแดงร่วมกันข่มขืนกระทำชำเราโดยนายแดงขู่ว่าถ้าไม่ยอมจะฆ่าให้ตาย ศาลมีคำพิพากษาว่านายดำกระทำความผิดตามฟ้องจริง ต่อมาเจ้าพนักงานตำรวจตามจับนายแดงได้ ศาลจึงให้ยกคดีระหว่างโจทก์กับนายแดงขึ้นพิจารณาต่อไป แต่โจทก์ไม่สามารถตามตัวนางสาวขาวมาเบิกความต่อหน้านายแดงได้ เพราะได้ย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ต่างประเทศแล้ว

ให้วินิจฉัยว่า ศาลจะรับฟังบันทึกคำให้การชั้นจับกุมของนายแดง และบันทึกคำเบิกความของนางสาวขาวเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์ความผิดของนายแดงได้หรือไม่ เพียงใด

ธงคำตอบ

คำให้การในชั้นจับกุมของนายแดงที่รับว่าได้ร่วมกระทำชำเรานางสาวขาวจริง แต่มิได้ข่มขืนเพราะนางสาวขาวยินยอมมิใช่คำรับสารภาพ เป็นเพียงคำให้การภาคเสธ ถือเป็นถ้อยคำอื่น เมื่อเจ้าพนักงานผู้จับกุมได้แจ้งสิทธิให้ทราบโดยชอบก่อนแล้ว จึงรับฟังเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์ความผิดของนายแดงได้อย่างหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๔ วรรคสี่

ส่วนบันทึกคำเบิกความของนางสาวชานัน มีได้เบิกความต่อหน้านายแดงผู้เป็นจำเลย โดยทั่วไปต้องห้ามรับฟังให้เป็นผลร้ายแก่จำเลย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๑๗๒ ทวิ วรรคสอง แต่คดีนี้นางสาวชานันได้ย้ายไปอยู่ต่างประเทศแล้ว ทำให้โจทก์ไม่สามารถติดตามตัวมาเบิกความต่อหน้านายแดงได้ ถือว่ามีเหตุจำเป็นและสมควรเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๒๖/๕ ให้ศาลรับฟังประกอบพยานหลักฐานอื่นในคดีได้ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๕๖๓/๒๕๕๔)

อย่างไรก็ตาม ศาลต้องวินิจฉัยน้ำหนักของพยานหลักฐานทั้งสองอย่างนี้ด้วยความระมัดระวัง โดยลำพังแต่ละอย่างยังไม่ควรเชื่อเป็นยุติลงโทษจำเลยได้ เว้นแต่จะมีเหตุผลอันหนักแน่น มีพฤติการณ์พิเศษแห่งคดี หรือมีพยานหลักฐานประกอบอื่นมาสนับสนุน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๗/๑ วรรคหนึ่ง

ข้อ ๙. คำถาม นายวิลเลียม บรู๊ค ชาวอเมริกันเป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายเกษมเป็นจำเลย เรียกค่าเสียหายในกรณีละเมิดเป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท คดีอยู่ระหว่างสืบพยานโจทก์ นายเกษมเห็นว่านายวิลเลียม บรู๊ค เป็นชาวต่างประเทศ มิได้มีภูมิลำเนาหรือสำนักงานในราชอาณาจักรและไม่มีทรัพย์สินที่จะถูกบังคับคดีได้ในราชอาณาจักร เป็นที่เชื่อได้ว่าถ้านายวิลเลียม บรู๊ค แพ้คดีแล้วจะหลีกเลี่ยงไม่ยอมชำระค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่นายเกษมได้ นายเกษมจึงมีความประสงค์จะให้ศาลมีคำสั่งให้นายวิลเลียม บรู๊ค วางเงินประกันตามแต่ศาลจะเห็นสมควร

ให้ท่านในฐานะทนายความของนายเกษมร่างคำร้องตามความประสงค์ของนายเกษม (ให้ร่างแต่ใจความในคำร้องเท่านั้น)

ธงคำตอบ

ร่างคำร้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๕๓ วรรคหนึ่ง

ตัวอย่างคำร้อง

ข้อ ๑. คดีนี้โจทก์ฟ้องเรียกค่าเสียหายเป็นเงินจำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากจำเลย คดีอยู่ระหว่างสืบพยานโจทก์ ตามความแจ้งแล้วนั้น

ข้อ ๒. จำเลยขอทราบเรียนต่อศาลว่า โจทก์เป็นชาวต่างประเทศมิได้มี
ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานอยู่ในราชอาณาจักร และไม่มีทรัพย์สินที่อาจถูก
บังคับคดีได้อยู่ในราชอาณาจักร ทั้งเป็นที่เชื่อได้ว่าเมื่อโจทก์แพ้คดีแล้วโจทก์จะ
หลีกเลี่ยงไม่ชำระค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย ซึ่งจะก่อให้เกิดความเสียหาย
ให้แก่จำเลยได้เมื่อคดีถึงที่สุด ฉะนั้น เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ขอศาล
ได้โปรดมีคำสั่งให้โจทก์วางเงินประกันความเสียหายตามแต่ศาลจะเห็นสมควร
เพื่อเป็นการประกันการที่โจทก์จะชำระค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการ
ดำเนินคดีให้แก่จำเลยต่อไป หากจำเลยเป็นฝ่ายชนะคดี ขอศาลได้โปรด
อนุญาต

ควรมีควรแล้วแต่จะโปรด

ลงชื่อ

ทนายจำเลย

คำร้องฉบับนี้ ข้าพเจ้า นาย ต ทนายจำเลยเป็นผู้เรียง / พิมพ์

ลงชื่อ

ผู้เรียง / พิมพ์

ข้อ ๑๐. คำถาม นายสมต้องการขายที่ดินมีโฉนดของตนจำนวน ๑๐
ไร่ จึงได้ติดต่อนายสิงห์ให้หาผู้ซื้อให้ โดยนายสมตกลงที่จะให้ค่านายหน้าแก่
นายสิงห์เป็นเงินร้อยละสามของจำนวนเงินที่ซื้อขายกัน เมื่อนายสิงห์สามารถ
จัดการให้นายสมทำสัญญาซื้อขายที่ดินกับผู้ซื้อได้สำเร็จ ไม่ว่าจะป็นสัญญาจะ
ซื้อจะขายหรือสัญญาซื้อขายเสร็จเด็ดขาด นายสมตกลงที่จะไม่แต่งตั้งหรือ
มอบหมายให้บุคคลอื่นเป็นนายหน้าหาผู้ซื้อที่ดินดังกล่าวให้แก่นายสมภายใน
ระยะเวลา ๑ ปี นับแต่วันที่ได้แต่งตั้งนายสิงห์เป็นนายหน้า โดยให้สัญญาดัง
กล่าวมีผลใช้บังคับ ๑ ปี นายสิงห์เกรงว่าเมื่อตนหาผู้ซื้อให้นายสมได้แล้ว นาย
สมจะไม่จ่ายค่านายหน้า นายสิงห์ต้องการทำสัญญาให้ทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อ
ไว้เป็นหลักฐาน

ให้ท่านร่างสัญญานายหน้าดังกล่าว

ธงคำตอบ

สัญญาหน้าหน้า

ทำที่.....

วันที่.....

สัญญาฉบับนี้ทำขึ้นระหว่างนายสม อยู่บ้านเลขที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

ต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้ให้สัญญา”

ฝ่ายหนึ่ง กับ นายสิงห์ อยู่บ้านเลขที่..... ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

ต่อไปในสัญญานี้เรียกว่า “ผู้รับสัญญา” อีกฝ่ายหนึ่ง

ทั้งสองฝ่ายตกลงทำสัญญานายหน้าดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ผู้ให้สัญญาเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินตามโฉนดเลขที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... เนื้อที่ ๑๐ ไร่

ข้อ ๒ ผู้ให้สัญญาประสงค์จะขายที่ดินดังกล่าวและต้องการจะมอบหมายให้ผู้รับสัญญาเป็นผู้จัดหาผู้ซื้อให้แก่ผู้ให้สัญญา

ข้อ ๓ ผู้ให้สัญญาตกลงแต่งตั้งให้ผู้รับสัญญาเป็นนายหน้าจัดหาผู้ซื้อที่ดินดังกล่าวให้แก่ผู้ให้สัญญา และผู้รับสัญญาตกลงยอมรับการแต่งตั้งนั้น

ข้อ ๔ ผู้ให้สัญญาตกลงที่จะให้นำเงินแก่ผู้รับสัญญา หากผู้รับสัญญาสามารถจัดหาบุคคลมาทำสัญญาซื้อขายที่ดินดังกล่าวได้สำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นอย่างใด สัญญาจะซื้อจะขายหรือสัญญาซื้อขายเด็ดขาด โดยผู้ให้สัญญาจะจ่ายค่าบำเหน็จให้แก่ผู้รับสัญญาเป็นเงินจำนวนร้อยละสามของราคาซื้อขายทรัพย์สินดังกล่าวทันทีที่มีการทำสัญญากัน

ข้อ ๕ ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กลงในสัญญานี้ ผู้ให้สัญญาจะไม่แต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นนายหน้าจัดหาผู้ซื้อที่ดินดังกล่าว

ข้อ ๖ สัญญาฉบับนี้มีผลบังคับภายใน ๑ ปีนับแต่วันที่กลงในสัญญานี้

สัญญานี้ทำขึ้นเป็น ๒ ฉบับ มีข้อความตรงกัน ยึดถือไว้ฝ่ายละฉบับ
ทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจสัญญานี้ดีแล้ว

จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัญญา
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้รับสัญญา
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)